

Vadászatvezető a gyakorlatban --- 2011. december

A vadászati törvény és végrehajtási rendelet különböző paragrafusai és pontjai szabályozzák a vadászat rendjét és a vadász kötelezettségeit, amelyek mindenkire nézve kötelező érvényűek.

Pontokba szedve nem ismertetném ezeket, azt szeretném, ha az elméleti alapokról áttérnénk a közérthető(bb) nyelvezetre, amelyre a cikk címe is utal.

Minden vadász, saját felelősségére vesz részt a vadászon, azonban a vadászat rendjéért felelős által meghatározott szabályokat köteles megtartani. A társasvadászatokon ez a személy a vadászatvezető, aki korra és nemre való tekintet nélkül felelős mindenért és mindenkiért. Minimum középfokú szakmai végzettséggel kell rendelkeznie és alapkövetelmény a terület ismerete. A vadászatvezető utasításai mindenkire kötelezőek még akkor is, ha ezt nem mindenki ismeri el. A vadászatvezető vadászat közben irányít, szervez, utasít és ha kell bárkit kizárhat a vadászatból, aki megszegi az írott vagy íratlan szabályokat. Sajnos majdminden vadásztársaságban van egy-két személy aki úgy érzi, hogy neki nem parancsol senki. Különbséget kell tenni a vadászatvezetőnek a parancs és az utasítás hangsúlyában, mert ha úgy vesszük mindkettő fogalom egy és ugyanaz, különbség a hangsúlyban van.

A renitenskedő vadászt a vadászatvezetőnek – vérmérséklete alapján – figyelmeztetnie kell az első vadászon – lehetőleg négyszemközt – hogy nem értünk egyet a viselkedésével. Többszöri figyelmeztetés után a fegyvert ki kell üríttetni és felkérni arra a vadászt, hogy döntse el, hajtóként szeretne részt venni a továbbiakban, vagy köszönjük meg az aznapi tevékenységét és akár haza is küldhetjük.

Tapasztalatból mondom és osztom sok „bölcsebb” vadásztársam véleményét, hogy az egy közösségből származó vadászok hiába kiabálnak egymásra (néha egymás háta mögött) kígyót-békát, amikor össze kell fogni, akkor ismerszik meg az összetartozás, összetartás ereje.

A továbbiakban rátérnék az általános tudnivalókra és a követelményekre, amely minden vadászatvezető kollégámra nézve kötelezőek. A vadászat rendjét a Vt. tagságával és a hivatásos személyzettel évente legalább egy alkalommal ismertetni kell, ez lehet egy szezon előtti közgyűlés is, ahol minden részletre kiterjedően és minden közös vadászat előtt balesetvédelmi oktatást kell tartani, melyet a vadászat megkezdése előtt jegyzőkönyvezni kell.

A jogszabály előírásai szerint nagyvad társas vadászatán – kísérőként vagy hajtóként is – kizárólag 16 éven felüli személyek vehetnek részt, apróvad vadászatán a 14 éven felüliek, ennek betartása szintén a vadászatvezető kötelessége.

A vadászatvezetőnek a társas vadászat megkezdése előtt elsőként kell megjelennie a kitűzött gyülekezőhelyen, ahol elvégzi az adminisztrációs és ellenőrzési feladatait. A vadászat reggelén a kezdési időponthoz képest ötperces várakozás után a vadászatvezető röviden és egyértelműen ismertesse a napi programot és ekkor kell a balesetvédelmi szabályokról is szót ejteni. Ne éljünk vissza mások idejével, az üzleti életben is 5 perc az elfogadható maximális késés.

A beírások után a Vt. elnöke vagy vadász mestere köszönti a vadászon megjelenteket, elsősorban a vadász hölgyeket, a vendégeket, majd a társaság tagjait. Sok esetben tapasztaltam, hogy a vadászatvezető és a vadász mester nem egy és ugyanaz a személy.

Amennyiben külön-külön személyekről van szó, akkor fontos a közös nevező és a közös álláspontok képviselése.

A vadászatot megelőzően a megbeszélni valókat egyeztetni kell, soha nem szabad az eligazítás alkalmával „ütköztetni” az álláspontokat, ne tegyük ki a társaságunkat különböző szóbeszédnek és intrikáknak. A köszöntés után megtörténik az eligazítás, ahol nem csupán a vadászokat kell eligazítani a vadászatvezetőnek, hanem a felvezetőket és a hajtókat is, ennek tényét dokumentálni kell, minden résztvevővel alá kell íratni a naplót.

A területre kiérkezés után a vadászatvezető felállítja a vadászokat, nagyvad vadászon felvezetők segítségével a kisorsolt/megbeszélt lőállásokra. Kényes kérdés a számozott lőállások kiosztása, vagy kisorsolása. Vadásztársaságon belüli, az ún. „házi hajtásokban” a legjobb lőállásokra állítsuk a jól lövő vadásztársakat, mert így eredményesebb lehet a hajtás, „fizetős” vadászatnál a kalapból történő számhúzásnál elkerülhető a sértődöttség, viszont előfordulhat, hogy a legjobb lőállásokra gyengébb lövők jutnak, ami nagyban befolyásolja a hajtások sikerességét. Az eligazítás során közöljük, hogy milyen jelre kezdődik el és fejeződik be a vadászat, kürtjel, esetleg lövés, vagy szóbeli utasításra.

A társas nagyvad vadászatok szervezése komoly felkészültséget igényel, balesetveszély szempontjából legkritikusabb vadászat a vaddisznóhajtás és a riglizés. A hajtások hosszát a meghajtandó terephez igazítsuk, lehetőség szerint a két kilométernél hosszabb hajtásokat kerüljük el és egy napra 3, legfeljebb 4 hajtást tervezzünk, figyelembe véve a téli nappalok rövidségét.

A vadászatvezetőnek a hajtást megelőzően gondoskodni kell a lőállások kijelöléséről, a lőállások környékének megtisztításáról, gallyak eltávolításáról. Sík vidéken kötelező az emelt lőállások használata, célszerű a nem túl magas 2-3 m-es lőállások. A leállóhelyek, standok kitűzésekor jobbra-balra ki kell jelölni a tilos lőirányokat feltűnő színű szalaggal, festékkel. A megengedett lőirányokon belül, az abba az irányba leadott lövések semmi esetre ne veszélyeztessék mások testi épségét és az összelövés kizárható legyen. A nagyvad társas vadászatán résztvevőknek kötelező hajtástérképet készíteni, amelynek tartalmaznia kell ugyanazon a lapon valamennyi lőálláson álló puskás helyzetét a tilos lőirányok egyértelmű feltüntetésével, a hajtás irányát, a vadászatvezető, illetve a felvezetők elérhetőségeit. Fontos, hogy a hajtástérképen minden hajtást külön kell szerepeltetni.

Nagyvad vadászon egyre gyakoribb a kutyás brigádok használata, a kutya tulajdonosok egy összeszokott csapattal dolgoznak, a segítői irányítják hajtás közben az ebeket. A tereléses vadászatnál elsődleges cél a tarvad mennyiségi és minőségi szelekciója, ezért a hajtólétszám kevesebb, mint a disznóhajtásokon és tilos a hajtókutyák alkalmazása. A vadat ennél a vadászati módnál lehetőleg csendben hajtsuk, tereljük a saját váltóikon, mert nem fejvesztett menekülésre akarjuk készíteni a vadat, hanem nyugodt vonulásra. Csak így van lehetőség a minőségi szelekcióra és a pontos lövések leadására. A terelő vadászon lehető a vaddisznó korra- és nemre való tekintet nélkül, a gím-, dám-, muflon tarvad, özsuta, gida, illetve a vadászható szőrmés ragadozók.

Apró vad vadászatán a vadászatvezetőnek „könnyebb dolga” van abba a tekintetben, hogy átláthatóbb a terület. Alapvető szabály, hogy szárnyas vadra minimum 45 fokos szögben szabad lőni, ekkor ugyanis a hulló sörétszemeknek már csekély a becsapódási energiájuk. Figyelmeztessük a nem megfelelően leadott lövések tulajdonosait, de azt hiszem ezt megteszik a vadásztársak is. Néha egy-egy szempillantás vagy fejcsóválás „többet ér” a vadászatvezető figyelmeztetésénél. A kutyásokat egyenletesen kell elhelyezni úgy, hogy egymást ne zavarják, de mindkét szárnyon legyen kutyás vadász. A vadászkutyáknak a jogszabály a vadászati alkalmassági vizsga meglétét is előírja, amelynek ellenőrzése szintén a vadászatvezető dolga. A vadászatvezető azonban nem csak a kutyák papírjait köteles ellenőrizni, hanem a vadászon megjelent személyek okmányait (személyazonosító, vadászjegy vagy vadászati engedély, fegyvertartási engedély, puska műszaki tanúsítványa) is. Fontos megjegyezni, hogy megkülönböztetett kalapszalagot kiosztani a vadászatra jogosult

jogszabályi kötelezettsége, ha tehát valakinél ez hiányzik, ezért nem vonható felelősségre. Célszerű ha a vadászatvezetőnél tartalék sebkötöző csomag is van és akinek nincs, annak a vadászat idejére tud kölcsönözni. Ez az Ő érdeke is, mert ha a rendőrhatalóság ellenőrzést tart, és valakinél nincs, akkor a vadászatvezető is felelősségre vonható, mert az ellenőrzési kötelezettségét nem teljesítette. Némely esetben előfordul, hogy a vadásztársnak fontos elintéznivalója akad, ekkor minden esetben jelentkezni kell a vadászatvezetőnél és engedélyt kell kérni a távozásra.

Vadászat végét jelezzük egyértelműen, követeljük meg a fegyverek ürítését, mert töltetlen fegyver nincs!

A teríték készítésekor tartsuk be a vadászetika írott és íratlan szabályait, tegyük ünneppé és felejthetetlen pillanattá a terítékkor való jelentést, az új vadászok avatását, egy-egy bravúros lövést leadók dicséretét. Bizony-bizony ezekben a percekben minden vadásztársunknak van valami gondolat, élmény, felejthetetlen pillanat az eszében, melyekre akár évek múltán is emlékezni fog.

Sok mindenről nem esett szó ebben a feljegyzésben, de mint a cikk elején is említettem, a jogszabályok nem ismerése nem mentesíti a vadászokat az egyéni felelősség alól és felhívom minden vadásztársam figyelmét a vadászatvezetővel való szíves együttműködésre.

Durda Péter